

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI
SAYIN FUAT OKTAY

BİLGİ NOTU
Hazırlayan
TIBBİ CİHAZ SEKTÖR PLATFORMU
2020

KONU: Pandemi Sırasında Tıbbi Cihaz Sektörü Sorunları Çözüm Önerileri

ÖZET: Hükümetimizin ve Sağlık Bakanlığı'nın salgının başından bu yana aldığı tedbirler Sektör tarafından çok olumlu karşılanmaktadır. Bu zor koşullara karşı birlikte mücadelenin önemi hayatidir. Bunun en önemli koşulunun, Kamu'nun ve Sektör'ün tam dayanışma içinde olması, birbirlerinin ihtiyaçlarına karşı yüzde yüz duyarlı ve açık olması gerektiği aşikardır. Bizim, ülkemize ve halkımıza hizmet etme görevimizin ve amacımızın kolaylaştırılmasına izin verilmesinin hayatiyetini belirtmek isteriz.

5-7 Mart 2020 tarihinde IVEK'in düzenlemiş olduğu Uluslararası Biyoteknoloji Kongresi'ndeki ilaç ve Tıbbi Cihaz Sanayi temsilcileri ile yapmış olduğunuz toplantıda Sektörümüze gösterdiğiniz önemden cesaret alarak bugüne kadar bağlı olduğumuz tüm Bakanlık ve Kurumlara yazıp da bir türlü tam sonuçlandıramadığımız hususları içinde bulunduğumuz koşulların hassasiyeti ve sektörümüzün bu koşullardaki kilit önemi yüzünden dikkatinize arz etmek istemekteyiz.

Tahsilat güçlüklerine, artan döviz ve faiz maliyetlerine, küresel olarak kabul edilen “mücbir sebep” konusuna sığınmadan, (Sektör dışındaki ve fırsatçı bir kaç kişi dışında) bütün ihtiyaçları karşılamaya çalışmaktayız. Sektör çalışanlarının evde kalma lüksü yoktur; lojistik hizmetler, hastanelere teknik destek devam etmektedir. Sektör çalışanları hayatlarını, ailelerini, yakınlarını riske ederek hizmete devam etmektedir.

Tıbbi Cihaz Sektörü olarak yaşanan salgına bağlı krizin en az hasar ve kayıpla nihayete ermesi için üzerimize düşeni yapmaya hazırız. Üreticisiyle, ithalatçısıyla, perakendecisiyle krizin başından beri,

ticari kaygılardan bağımsız olarak, sağlık hizmetinin sürdürülebilmesi için fedakarca mücadele vermekteyiz.

Bütün bunlara rağmen, sektör dışı bir kaç spekülâtörün, tüm tıbbi cihaz pazarının çok çok küçük bir bölümünü oluşturan bazı temel koruyucu ürünlerde yeltendikleri istismar girişimlerinin Sektör'e mal edilmesini ve bunun böyle değerlendirilmesini büyük bir üzüntüyle karşılıyor ve Sektörümüz adına asla kabul etmiyoruz.

YAŞADIGIMIZ PROBLEMLERİN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN BAZILARI AŞAĞIDADIR:

Firmalar, birikmiş alacakları nedeniyle iç ve dış üretici firmalara ödeme yapamamakta, KDV, sigorta, ücretler vs. temel ödemeleri yapmakta son derece zorluk çekmekte, ihale ve rutin siparişleri karşılama konusunda acze düşmektedir. Bu konu bir tahsilat sorunundan ve firmaların mali problemi olmaktan ziyade artık ne yazık ki bir milli ve hayati bir tedarik sorununa dönüşme riskini taşımaktadır .

Hükümetimiz Sektör STK'ları ile sık aralıklarla görüşmeli, ihtiyaç ve yapılacaklar sürekli güncellenmelidir. Tıbbi Cihaz Sektörü olarak pandemi sırasında ve sonrasında tedarik ettiğimiz malzeme ve cihazlar çok çeşitli ve komplikedir. Kamuoyuna yansıyan bazı koruyucu ürünler risk konumu en düşük yapılması en kolay malzemelerdir. Krizin ilerleyen safhalarında önümüze daha başka kritik malzeme ihtiyaçları da çıkacaktır. Bunların da şimdiden planlanması için **Sektör'le iletişim ve dayanışma esastır**. Tüm Türkiye'ye hizmet ettiğimiz için Sektörümüz ülkemizin ihtiyacını çok yakından takip edebilmektedir.

Güncel, işleyişe ait ve acil hale gelmiş sorunların hemen çözümü için başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere Hazine ve Maliye, Sanayi ve Ticaret, İçişleri Bakanlıkları gibi ilgili Bakanlık ve Kurumların, akademisyenlerimiz ve Sektör sorumlularından oluşan bir **“TIBBİ CİHAZ PANDEMİ MASASI”nın kurulması önerimizdir**. Bu Masa ayı zamanda pandeminin ilerleyen dönemlerinde yukarıda da belirttiğimiz gibi ihtiyaç duyulabilecek daha komplike Tıbbi Cihazlar'ın temininde de gerekirse o kalemler için envanter çalışması da dahil (ilgili üretici ve ithalatçıları da içerecek şekilde) ihtiyaçlarda önemli sorumluluklar üstlenebilir.

Aşağıdaki sorunlarımızın çözümü, sadece mevcut ve acil sorunlarımızın çözümünü sağlamayacak, aynı zamanda, Tıbbi Cihaz Sektörünün üretim, ihracat kapasite ve yeteneğinin daha verimli kullanılmasını ve geliştirilmesini gözetmiş olacaktır.

- 1) Finansal darboğaz nedeniyle hareket kabiliyeti iyice sınırlanan sektörün birikmiş hakedişleri (Devlet Hastaneleri 12 ay, Üniversiteler 36 ay) herhangi bir kesintiye maruz bırakılmadan ivedilikle ödenmelidir. Bu konunun ertelenmesinin, Tıbbi Cihaz Sektörünün pandemi ile mücadelesine, birikmiş kazanımlarına, üretim ve ihracat seferberlik hedefimize büyük oranda zarar vereceği çok açıktır. Ödeme sorununa çözüm bulmak bir seçenek olmaktan çıkarılıp, kalıcı ve yasal bir güvence zeminine oturtulmalıdır.
- 2) Tıbbi ürün üretici ve tedarikçilerinin, açıklanan diğer sektörlerde olduğu gibi ‘Ekonomik İstikrar Kalkanı’na dahil edilerek KDV, sigorta , kurumlar vergisi ödemeleri kolaylaştırılmalıdır.
- 3) Gümrük işlemlerinde “Tıbbi Ürünlere” öncelik verilmeli, ürünlerin gümrüklerden çekilmesi ve ihracatı hızlandırılmalı, kolaylaştırılmalıdır.
- 4) THY, uçak kargo filosunu süratle artırılmalıdır. Acil yüklemelerin özellikle uzak yerlerden “Hava taşımacılığı” ile gerçekleşmesi gerektiği çok önemli bir ihtiyaç olduğu-için kargo uçak sayısının ivedilikle artırılması gerekmektedir. Kargo ücretlerine yapılan 4-5 kat, olağanüstü artışlar durdurulmalıdır. **THY’nın özellikle bu dönemde hastane teslimatları ile ilgili kargolara öncelik vermesi ve kriz öncesi fiyatlardan ücretlendirmesi sağlanmalıdır.**
- 5) Medikal sarf ve tıbbi cihaz tedarikinde büyük oranda yurtdışına bağımlı olan ülkemiz tedarik zincirinde yaşanan son gelişmelerden çok olumsuz etkilenmiştir. Pandemi sebebi ile ürün ve ara mal tedarikinde yaşanan sıkıntıların yanı sıra, tıbbi cihazların Türkiye’ye getirilmesinde, gümrük kapılarında artan kontrollere ve tır şoförlerinin virüs taşıyıcısı olma riskine karşı bir ülkeden diğerine geçişte başlatılan karantina uygulamalarına bağlı olarak farklı lojistik sıkıntılar da yaşanmaktadır. Ürün tedarikine ve üretime devam edebilmek için hammadde ve nihai ürün ithalatı yapan tıbbi cihaz sektörünü, bu zorlu dönemde fazlasıyla olumsuz etkileyen ve etkilenmeye devam eden bir başka faktör artan döviz kurlarıdır. Sektörümüz, yurt içinde değiştiremeyeceği ihale ve anlaşmalı satış fiyatları sabit iken, her seferinde daha yüksek

fiyatlarla satın alma yapmak zorundadır. Salgının, ihale teslimatlarının gerçekleşemediği durumlar için, üretici firmadan teyit edilmesi karşılığında, “mücbir sebep“ olduğu resmen bildirilmeli, ancak bunun, Hastane/ Kurum ve firmalar arasında yapılacak bir uzlaşma ile sözleşmenin feshi, ertelenmesi gibi seçeneklerin sözkonusu olabilmesi ya kabul edilmeli yada sağlanmalıdır. **Aksi taktirde bir çok firma ihale yasaklısı durumuna düşecek ve bundan öncelikle hastaneler kötü etkilenecek, bunun da tedarik sorununa olumsuz katkısı olacaktır.** Mevcut “mücbir sebep” koşulunun Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın onayına bağlanması, konuyu çözülmesi çok zor ve uzun süreçlere taşımak anlamına gelmektedir. Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın onaylaması şartı tekrar gözden geçirilmelidir.

- 6) Hastanelerin ihale teslimatlarını öne çekerek, tedbirli olmak adına aşırı sipariş vermeleri engellenmelidir. Bu durum, sadece firmaları değil, ihtiyaç içindeki diğer Kurum/Hastanelerini de zor duruma düşürmektedir.
- 7) Bu dönemde çok miktartlı ihaleler açılmamalı, makul ve hızlı karşılanabilir **küçük alımlar planlanmalıdır.**
- 8) Ülkenin ihtiyaçlarının öncelik alması gerekçeleriyle bazı malzemelerin ihracatı ve ithalatı sınırlanmakta veya engellenmektedir. Bu tür ürünlerde, yurt içinde ihtiyaç duyulan miktarlar, karşılıklı koordinasyon içinde tespit edilip, üretici firmalarımıza bu miktarlar sipariş edilip, **bunun üstündeki miktarlara ihracat yolu açılmalıdır.** Tabii ki ülkemizin ihtiyacı her şeyin üstündedir ama bir çok malzeme ihtiyaç fazlası olmasına rağmen boşu boşuna bekletilmektedir. Hatta sadece isim veya gümrük pozisyon numarası benzerliği yüzünden de bir çok ürün ihraç yasaklısı olmuştur.

Covid 19 salgını sonrası en büyük sıkıntılarımızdan biri tüm dünyada olduğu gibi ekonomik sorunlar olacaktır. Şimdiden döviz kazandırıcı faaliyetlere yönelip ona göre hareket etmemiz gerekmektedir. Dünyada Amerika dahil bir çok ülke ithalat engellerini indirmişken bundan yararlanmak 2023 hedeflerine bizi çok daha fazla yaklaştıracaktır.

Örnek vermek gerekirse; özellikle “Solunum, yoğun bakım ürün ve cihazlarında (Ventilatör, hasta başı monitor vb.cihaz ve sarfları) için çıkarılan ihracat yasakları acilen tekrar değerlendirilmelidir. Sadece ventilatör üreticilerimize, çok sayıda ülkeden gelen sipariş

miktarları onbinlerle ifade edilmektedir. Ventilatör sarfları olan solunum devreleri için de durum benzerdir. Tek başına ABD'nin sipariş tutarının yaklaşık 1,5 milyar USD olduğu bildirilmektedir. Üreticilerimiz, müşterilerini yabancı firmalara kaptırmaktadır. Firmalarımız sadece prestijlerini değil, üretim ve ticari birikimlerini ve yeteneklerini de kaybetmektedir. 28.04.2020

Yukarıda belirtilen konuların çözüme ulaştırılması için desteğinizi ve gereğini bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla

Tıbbi Cihaz Sektör Platformu

SAĞLIK GEREÇLERİ ÜRETİCİLERİ VE TEMSİLCİLERİ DERNEĞİ
HEALTH CARE PRODUCTS MANUFACTURERS AND REPRESENTATIVES ASSOCIATION

